

ප්‍රාග්ධන ලාභ මත බද්ද (Capital Gain Tax)

Question 01

නිලිණ මහතා විසින් 2002 වර්ෂයේ රු.4,800,000 කට මිලදී ගත් ඉඩමක් 2025 ඔක්තෝම්බර් 10 වන දින රු.7,200,000 විකුණා දමන ලදී. එය ඔහුගේ සහෝදරිය විසින් මිලදී ගත් අතර එදිනට ඉඩමේ වෙළඳපොල අගය රු.8,000,000 විය. තවද 2020 වර්ෂයේ ඉඩමේ වැටක් ඉදිකිරීම සඳහා රු.150,000 වියදමක් දරන ලද අතර තවද විකුණූ අවස්ථාවේ ඉඩම පැවරීම සඳහා රු.200,000 පිරිවැයක් දරන ලදී. 2017 සැප්තැම්බර් 30 වන දිනට මෙම ඉඩමේ වෙළඳපොල අගය රු.5,800,000 විය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :-

- ඉහත ගණුදෙනු මත නිලිණ මහතා විසින් ගෙවිය යුතු ප්‍රාග්ධන ලාභ මත බද්ද (Capital Gains Tax) ගණනය කරන්න .
(ලකුණු (04))
- නිලිණ මහතා විසින් බදු වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිත දිනය සඳහන් කරන්න.

Question 02

ටැක්ස්ටිකෝ (පුද්ගලික) සමාගම විසින් ඔවුන් සතු ආයෝජන දේපලක් 2025 ජූලි 16 දින රු. 26,000,000 කට විකුණූ අතර එම දේපල 2019 වසරේදී රු. 19,000,000 කට අත්පත් කරගෙන තිබූ අතර 2025 රු.1,200,000 වැයකර අළුත්වැඩියා කර තිබුණි. විකිණීමේ බ්‍රෝකර් ගාස්තුව රු. 260,000 කි.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :-

- මෙම ගණුදෙනුව මත ඇතිවන ප්‍රාග්ධන ලාභය (ආයෝජන වත්කම් උපලබ්ධි මත) ගණනය කරන්න.
- එම බදු මුදල සහ ඊට අදාළ බදු වාර්තාව සැපයිය යුතු දිනය සඳහන් කරන්න.

Question 03

ශ්‍රී ලංකාවේ නේවාසික පුද්ගලයෙකු වන නිමල්, 2020 මැයි මාසයේදී රුපියල් මිලියන 25 කට අක්කර 2 ක ඉඩම් කොටසක් මිලදී ගත්තේය. ඔප්පුව ලියාපදිංචි කිරීමට අදාළව ඔහුට රු. 999,000/- ක මුද්දර ගාස්තුවක් දැරීමට සිදු විය. 2026 පෙබරවාරි 01 වන දින, නිමල් මෙම ඉඩම රියල් එස්ටේට් (Real Estate) සමාගමකට රුපියල් මිලියන 30 කට අලෙවි කළ අතර, විකුණුම් මිලෙන් 5% ක මුදලක් තැරැව්කාර ගාස්තු (Brokerage fee) ලෙස ගෙවන ලදී.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :-

- ඉඩම අලෙවි කිරීමේදී නිමල් විසින් ගෙවිය යුතු ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද (Capital Gain Tax - CGT) ගණනය කරන්න.

Question 04

වෘත්තියෙන් නීතිඥයෙකු වන ඩේමියන් (Damian), සිය පවුල සමඟ කැනඩාවට සංක්‍රමණය වීමට සැලසුම් කරයි. ඒ අනුව, ඔහු 2025/26 තක්සේරු වර්ෂය තුළ පහත සඳහන් ප්‍රාග්ධන ස්වභාවයේ ගනුදෙනු සිදු කර ඇත.

වත්කම් වර්ගය	පිරිවැය (රු.)	2017.09.30 දිනට වෙළඳපොළ අගය (රු.)	විකුණුම් වටිනාකම (රු.)
2014 සිට ඉදිකර භාවිතා කරන ලද පදිංචි නිවස	9,500,000	13,200,000	16,000,000
2012 සිට සිය ව්‍යාපාරය/වෘත්තිය සඳහා භාවිතා කළ කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල	10,500,000	12,500,000	13,000,000
2014 දී මිලදී ගෙන, ABC Ltd. වෙත කුලියට දී තිබූ ගොඩනැගිල්ල	18,000,000	22,500,000	26,800,000

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :-

ඉහත ගනුදෙනු මත ඩේමියන් විසින් ගෙවිය යුතු ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද (Capital Gain Tax - CGT) ගණනය කරන්න.

Lecturer:

Mr. Nuwan Sameera

ACA, ACPM, CTA(Reading), ACCA (finalist), M.Sc. in MGT SJP, B.Sc.

(Accounting) Special First Class SJP, CTHE (RUSL),

Lecturer at State University in Sri Lanka